

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Освітньо-наукова програма
Економіка
Спеціальність – 051 Економіка
Галузь знань – 05 Соціальна та поведінкові науки
освітній ступінь – доктор філософії

Розробник:

ІЛЬЧЕНКО Алла,

доцент кафедри гуманітарних і соціальних
дисциплін,
к.пед.н., доцент

Гарант ОПП:

САМОЙЛИК Юлія,

професор кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин,
д.е.н., професор

Полтава, 2021 р.

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка вищої школи Обов'язкова компонента ОНП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Ільченко Алла , к. пед. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 454, навчальний корпус № 4 e-mail: alla.ilchenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/ilchenko-alla-myhaylivna
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність, спеціалізація	051 Економіка
Попередні умови для вивчення дисципліни	дисципліни, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми: «Філософія науки», «Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальні власність».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань про зміст і напрями реформування сучасної вищої освіти, теоретико-методологічні, організаційно-процесуальні, методичні засади освітньо-наукового процесу у вищій школі; розвиток практичних умінь і навичок організації освітнього процесу, науково-дослідної та професійної діяльності майбутніх викладачів вищої школи відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Основні завдання навчальної дисципліни: поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи; практичне опанування ефективними методами, формами організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, впровадження сучасних технологій викладання; виховання особистісних якостей майбутнього викладача, відповідального ставлення до виконання професійних обов'язків, прагнення до самонавчання, саморозвитку, самовдосконалення; формування педагогічної культури як складової частини високого рівня професіоналізму сучасного викладача-науковця.

Методи навчання: словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог); наочні методи (ілюстрування), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, розв'язування педагогічних задач, практичних завдань); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль), інтерактивні методи (робота в групах, мікродослідження); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

Компетентності		Програмні результати
Загальні	фахові	
ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду на основі філософії наукової діяльності, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК 5. Здатність здійснювати освітню педагогічну діяльність та використовувати набуті знання з економіки в навчальній роботі закладів вищої освіти.	ФК 11. Здатність застосовувати основи педагогіки в освітньому процесі у закладах вищої освіти.	ПРН 12. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали.

ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності		
--	--	--

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.

Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.

Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Педагогічна культура.

Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.

Тема 5. Основи дидактики вищої школи.

Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.

Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.

Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	<i>(051AC_EKON_дфд_2021)</i>				
	усього	у тому числі			
л		с	лаб.	с.р.	
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	10	2	2	-	6
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	10	2	2	-	6
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	10	2	2	-	6
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	10	2	2	-	6
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	10	2	2	-	6
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	10	2	2	-	6
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	10	2	2	-	6
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	10	2	-	-	8
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	10	-	-	-	10
Усього годин	90	16	14	-	60

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни, анотація.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 12. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали.	поточний контроль: підготовка тези наукової доповіді з актуальних питань сучасної вищої освіти; опитування, участь у дискусіях; тестування; виконання завдань самостійної роботи; підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією; семестровий контроль: екзамен.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти (051AC_EKON_дфд_2021)

Теми занять	Програмні результати навчання	Разом
	ПРН 12	
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	+	1
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	+	1
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	+	1
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	+	1
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	+	1
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	+	1
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	+	1
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	+	1
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	+	1
Разом	9	9
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	100	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	60	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН12.	100	100	60
Разом	100	100	60

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма контролю													
	Підготовка тези		Опитування, участь у дискусіях		Тестування		Виконання завдань самостійної роботи		Реферат, доповідь з мультимедійною презентацією		Екзамен		Разом	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН12	10	18	17	28	5	8	11	18	5	8	12	20	60	100
Разом	10	18	17	28	5	8	11	18	5	8	12	20	60	100

Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- підготовка тези наукової доповіді (виступ на конференції, круглому столі, симпозиумі тощо) з актуальних питань сучасної вищої освіти: 0 – 18 балів;
- опитування, участь у дискусіях: 0 – 4 бали;
- тестування: 0 – 8 балів;

Самостійна робота

- виконання завдання самостійної роботи: 0 – 2 бали;
- підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією 0 – 8 балів: 0 – 4 бали - реферат, мультимедійна презентація - 0 – 4 бали;

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є:

- екзамен – 0 – 20 балів.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання					
	Підготовка тези	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Тестування	Екзамен	Разом
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.		4	2			6
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.		4	2			6

Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.		4	2			6
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.		4	2			6
Тема 5. Основи дидактики вищої школи		4	2			6
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.		4	2			6
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.		4	2			14
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.		-	2			2
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.		-	2	8		2
Доповідь, мультимедійна презентація	-	-	4 4	-	-	8
Тези наукової доповіді, виступ на конференції	18					18
Екзамен	-	-	-	-	-	20
Разом	18	28	26	8	20	100

Критерії оцінювання

- підготовка тези наукової доповіді (виступ на конференції, круглому столі, симпозіумі тощо) з актуальних питань сучасної вищої освіти (0-18 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
18	здобувач вищої освіти підготував тези наукової доповіді (виступ на конференції, круглому столі, симпозіумі тощо)
0	тези наукової доповіді (виступ на конференції, круглому столі, симпозіумі тощо) відсутні

- опитування, участь у дискусіях (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки;

	застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах; розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, демонструє уміння розробляти навчально-методичні матеріали; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, демонструє уміння розробляти навчально-методичні матеріали; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
2	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень теми з дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче; розуміє на достатньому рівні особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, демонструє на достатньому рівні уміння розробляти навчально-методичні матеріали; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; не розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства; уміння розробляти навчально-методичні матеріали демонструє на низькому рівні; допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
0	відповідь відсутня; здобувач вищої освіти не бере участь у дискусіях; розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, не демонструє уміння розробляти навчально-методичні матеріали; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.

- тестування (0-8 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-8	здобувач вищої освіти демонструє розуміння організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства (27 теоретичних питань; 0,3 – за кожну правильну відповідь).

- виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
1	завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають неточності чи незначні помилки, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно.
реферат (0-4 бали)	
Кількість балів	Критерії оцінювання
4	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички професійної комунікації.
3	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
2	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
1	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на низькому рівні сформовані навички професійної комунікації.
0	реферативна робота не виконана.

-мультимедійна презентація (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно з дотриманням принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог професійної комунікації.
3	презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє собою інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях теми, здобувач дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на достатньому рівні навички професійної комунікації.
2	презентація сфокусована на темі, але висвітлює її змісту частково; наявна певна

	організаційна структура; можуть бути незначні помилки чи незрозумілості, ибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на середньому рівні навички професійної комунікації;
1	презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її змісту; організаційна структура не логічна; можуть бути значні помилки чи незрозумілості, не дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на низькому рівні навички професійної комунікації.
0	презентація не виконана.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го теоретичного питання	0	Відсутні знання програмного матеріалу.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання категоріально-понятійного апарату науки, початковий рівень знань методологічних і методичних засад педагогіки вищої школи, особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; не аргументує власну точку зору; відповідь несамотійна, безсистемна.
	2	Здобувач вищої освіти демонструє неповні знання категоріально-понятійного апарату науки, низький рівень знань методологічних і методичних засад педагогіки вищої школи, особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; допускає помилки при аналізі основних компонентів понять; відповідь коротка, неповна.
	3	Здобувач вищої освіти демонструє достатні знання категоріально-понятійного апарату науки, середній рівень знань методологічних і методичних засад педагогіки вищої школи, особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; з труднощами та з допомогою викладача аналізує основні компоненти понять; відповідь коротка, неповна.
	4	Здобувач вищої освіти демонструє достатні знання категоріально-понятійного апарату науки, допускає незначні помилки при аналізі основних компонентів понять, достатній рівень знань методологічних і методичних засад педагогіки вищої школи, особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; відповідь послідовна, але незавершена.
	5	Здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння категоріально-понятійним апаратом науки, при аналізі основних компонентів понять, високий рівень знань методологічних і методичних засад педагогіки вищої школи, особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена, проте має неточності.
	6	Здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння категоріально-понятійним апаратом науки, аналізує основні компоненти понять, високий рівень знань методологічних і методичних засад педагогіки вищої школи, особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.
для 2-го і 3-го теоретичних питань	0	Відсутні знання програмного матеріалу.
	1	Немає знань більшої частини програмного матеріалу та головного фактичного матеріалу; результати навчання і компетентності, заплановані програмою, практично відсутні; відповідь на питання білета містить багато помилок, неповна, непослідовна,

		несамостійна.
2		Здобувач вищої освіти демонструє початковий рівень знань, умінь і навичок організації та здійснення освітньо-наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах динамічних змін розвитку суспільства, основних засад академічної доброчесності; не аргументує власну точку зору; рівень наявних результатів навчання і компетентностей є недостатнім для подальшої професійної діяльності за фахом; відповідь неповна, несамостійна, безсистемна.
3		Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень знань, умінь і навичок організації та здійснення освітньо-наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах динамічних змін розвитку суспільства, основних засад академічної доброчесності; наявні мінімально достатні для подальшої професійної діяльності за фахом компетентності і результати вивчення навчальної дисципліни; відповідь неповна, з помилками, самостійна.
4		Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень знань, умінь і навичок організації та здійснення освітньо-наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах динамічних змін розвитку суспільства, основних засад академічної доброчесності; наявні достатні для подальшої професійної діяльності за фахом компетентності і результати вивчення навчальної дисципліни; відповідь неповна, самостійна.
5		Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень знань, умінь і навичок організації та здійснення освітньо-наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах динамічних змін розвитку суспільства, основних засад академічної доброчесності; наявні достатні для подальшої професійної діяльності за фахом компетентності і результати вивчення навчальної дисципліни; відповідь логічна, послідовна, але незавершена.
6		Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень знань, умінь і навичок організації та здійснення освітньо-наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах динамічних змін розвитку суспільства, основних засад академічної доброчесності; наявні достатні для подальшої професійної діяльності за фахом компетентності і результати вивчення навчальної дисципліни; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена, проте має неточності.
7		Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань, умінь і навичок організації та здійснення освітньо-наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах динамічних змін розвитку суспільства, основних засад академічної доброчесності; наявний високий рівень сформованих компетентностей і запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшої професійної діяльності за фахом; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ ЗА 100 – БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА 4 - БАЛЬНОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно

60-63	Е	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2011. 382 с.
2. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Зайченко Т.В., Теслюк В., Каленський А. основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : Навчальний посібник. К. : Ліра-К, 2018. 484 с.
4. Луначек В.Е. Основи педагогіки вищої школи : Навчальний посібник. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 252 с.
5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. 2-ге вид-ня доповнене К. : Академвидав, 2014. 456 с.
7. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.

Допоміжні

1. Волошин М.Д., Ларичева Л.П., Черненко Я.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2014. 260 с.
2. Варій М.Й., Ортинський В.Л. Основи психології і педагогіки : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 376 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
4. Гладуш В.А. Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія : Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко Д., 2014. 416 с.
5. Ільченко А.М. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з дисципліни «Педагогіка вищої школи». Полтава : ФОП Гаража, 2016. 20 с.
6. Ільченко А.М. Програма та інструктивно-методичні матеріали з дисципліни «Педагогіка вищої школи». Полтава : ФОП Гаража, 2016. 45 ст.
7. Ільченко А.М. Філософські засади становлення та розвитку гуманістичної парадигми освіти. *Філософські обрії*: наук.-теорет. журн. / Ін-т філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Вип. 43. К. ; Полтава. 2020. С. 123-133.
8. Ільченко А.М., Вовк М.О. Стан сформованості мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання». К.: Гнозис, 2019. №2. Кн. 2. Том I (24). С.219 -226.
9. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Організаційно-методичні засади підготовки майбутніх викладачів вищої школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі // *Humanitarium*. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.); Ніжин (Чернігів.обл.) : Лисенко М.М., 2018. Том 43, Вип. 2 : Педагогіка. С.34-45.
10. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том III (81). С.184-194.
11. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2014. 316 с.
12. Коломієць А.М., Лазаренко Н.І. Сучасні методологічні підходи в організації вищої педагогічної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського* : зб. наук. праць. 2016. №3. С.47–52.
13. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2005. 486 с.
14. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. К. : Знання, 2007. 399 с.
15. Марченко Н.В., Макаренко О.Л., Прохор І.П., Титаренко Н.Ю., Трифонова О.М. Вища освіта України №3 (додаток 2). Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Т. 2. К., 2014 р. 480 с.

16. Немченко С.Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2014. 534 с.
17. Подлесна Г.В., Ільченко А.М. Шляхи реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання в процесі формування особистості здобувача вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том I (79). С. 389-400.
18. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І Психологія вищої школи : підруч. для студ. ВНЗ. Вид. 3-є, випр. і доп. К. : Каравела, 2011. 360 с.
19. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень : підручник. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.
20. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів магістратури вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. Херсон, 2011. 608 с.
21. Шейко С.В., Колодій О.С., Ільченко А. Філософсько-теоретичні підстави концепції пожиттєвої освіти. *Філософські обрії: наук.-теорет. журн.* / Ін-т філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Вип. 44. К. ; Полтава. 2020. С. 133-143.
22. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : навч.посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.
23. Biggs J., Tang C. Teaching for quality learning at university. McGraw-Hill International, 2011 36 p.
24. De Boer H. et al. Progress in higher education reform across Europe : Governance reform. Enschede : Center for Higher Education Policy Studies. 2010. 695 p.
25. Henard F., Roseveare D. Fostering quality teaching in higher education: Policies and Practices. An IMHE Guide for Higher Education Institutions. 2012. 54 p.
26. Anastasiia Bessarab, Volodymyr Sadivnychi, Alla Ilchenko, Galyna Ripka, Valentyna Shaposhnikova, Elvira Tainel. Development of students' research activity during studying at higher education institutions. *Studies of applied economics. Special issue innovation in the economy and society of the digital age. Vol. 39, No. 5 (2021).* URL : <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85107275663&origin=resultslist>
27. Kwiek Marek. Knowledge Production in European Universities: States, Markets, and Academic Entrepreneurialism. Peter Lang, 2013. 482 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII // Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України. URL: <http://profy.nplu.org/lsite/fi>
5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
6. T. Finikov, O. Sharov. Monitoring the integration of ukrainian higher education system into the european higher education and research area. Kyiv, 2014. 136 p. URL : http://www.edupolicy.org.ua/dx/assets/images/Analit2en_web.pdf